

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 24 maja 2024 r.

WRPS-VI.431.2.12.2024.MM

Pani xxx xxx
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej
w Starych Babicach
ul. Rynek 21
05-082 Stare Babice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r., poz. 190) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych na rok 2024 zespół kontrolujący Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, w składzie: xxx xxx - starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxx xxx - starszy inspektor wojewódzki, przeprowadził w dniach od 11 do 29 marca 2024 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Starych Babicach¹. Przedmiot kontroli obejmował sprawdzenie sposobu organizacji oraz realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz dodatkami do zasiłku rodzinnego.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2022 r. do dnia kontroli, tj. do 11 marca 2024 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli GOPS w Starych Babicach pod pozycją Nr 22.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

¹ Dalej GOPS, Organ lub jednostka.

W okresie objętym kontrolą, Wojewoda Mazowiecki pozytywnie ocenił działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Babicach w zakresie sposobu organizacji zadania, natomiast negatywnie w zakresie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego.

I. Organizacja zadania

Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Starych Babicach kieruje pani xxx xxx, w okresie od 1 kwietnia 2004 r. do 3 grudnia 2018 r. zatrudniona na stanowisku kierownika, następnie od 4 grudnia 2018 r. na stanowisku dyrektora GOPS.

Uchwałą Nr xxx z dnia xxx. Rada Gminy Stare Babice wprowadziła z dniem 1 lipca 2016 r. wspólną obsługę księgowo-finansową i kadrowo-płacową gminnych jednostek organizacyjnych, w tym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Babicach. Jednostką obsługującą jest Urząd Gminy Stare Babice. W kontrolowanym okresie zadania finansowo-księgowe realizowało ogółem 5² pracowników Referatu Wspólnej Obsługi Jednostek³ w Urzędzie Gminy Stare Babice.

W kontrolowanym okresie GOPS w Starych Babicach funkcjonował w oparciu o dwa następujące po sobie Regulaminy Organizacyjne⁴. W strukturze organizacyjnej jednostki została wyodrębniona komórka organizacyjna o nazwie Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych⁵, tym samym został zrealizowany obowiązek wynikający z art. 20 ust 4 Ustawy. Zadania Działu zostały określone w § 13 obu Regulaminów i zawierały zadania dotyczące kontrolowanego zakresu.

W okresie od 1 lipca 2022 r. do dnia kontroli zadania wynikające z Ustawy w przedmiocie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłków, realizowało 3 nw. pracowników Działu Świadczeń oraz Dyrektor GOPS, w zakresie zgodnym z upoważnieniami wydanymi przez Wójta Gminy Stare Babice. Upoważnienia zostały wydane na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

1. Pani xxx xxx – dyrektor GOPS, posiada upoważnienie⁶ do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych;
2. Pani xxx xxx – zatrudniona na stanowisku głównego specjalisty ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, pełniąca funkcję organizatora pracy Działu Świadczeń,

² Wykaz pracowników realizujących zadanie – załącznik Nr 1 do zawiadomienia.

³ Dalej RWOJ.

⁴ Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr xxx z dnia xxx a następnie zmieniony Zarządzeniem Nr xxx z dnia xxx: Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr xxx z dnia xxx

⁵ Dalej Dział lub Dział Świadczeń

⁶ Upoważnienie Nr xxx z xxx

posiada upoważnienie⁷ do prowadzenia postępowania w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych;

3. Pani xxx xxx – zatrudniona na stanowisku inspektora ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych do 31 października 2022 r., następnie od 1 listopada 2022 r. na stanowisku starszego inspektora ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, posiada upoważnienie⁸ do prowadzenia postępowania w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych;
4. Pani xxx xxx – zatrudniona na stanowisku inspektora ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych do 31 października 2022 r., następnie od 1 listopada 2022 r. na stanowisku starszego inspektora ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, posiada upoważnienie⁹ do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych.

Dyrektor GOPS występowała z pisemnymi wnioskami do Wójta Gminy Stare Babice o wydanie upoważnień dla pracowników Ośrodka. Wszyscy pracownicy realizujący kontrolowane zadanie posiadali zakresy czynności, w których określono realizację kontrolowanego zadania. W okresie kontrolowanym trzy stanowiska pracy były finansowane w części ze środków z budżetu państwa z rozdziału 85502.

II. Prawdliwość postępowania w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Na dzień rozpoczęcia kontroli pozostawała w realizacji 1¹⁰ decyzja Wojewody Mazowieckiego w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, w kwocie 772,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczonymi do dnia wydania decyzji w kwocie 146,69 zł. Dyrektor GOPS¹¹ oświadczyła, że od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli nie odzyskano nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na podstawie decyzji wojewody.

W okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynęły wnioski o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego i wraz z dodatkami, które w związku z art. 23a ust. 1 Ustawy należało wraz z dokumentacją przekazać wojewodzie, oraz wnioski, w których zgodnie z art. 23a ust. 2

⁷ Upoważnienie xxx z xxx

⁸ Upoważnienie xxx z xxx

⁹ Upoważnienie xxx z xxx

¹⁰ Decyzja nr xxx z xxx

¹¹ Oświadczenie dyrektora xxx z xxx

należało wystąpić do wojewody o ustalenie, czy w sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego¹².

III. Prawdliwość ustalania uprawnień do świadczenia rodzinnego wraz z dodatkami i jego wypłacania

W kontrolowanym okresie do GOPS w Starych Bubicach wpłynęło 227 wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, w tym 144 na okres zasiłkowy 2022/2023 i 83 na okres zasiłkowy 2023/2024. W formie elektronicznej wpłynęło do Organu 11 wniosków a pozostałe zostały złożone w formie papierowej. Na podstawie złożonych wniosków do dnia rozpoczęcia kontroli Organ wydał 172 decyzje przyznające zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, w tym 13 z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, 27 decyzji odmownych, 7 uchylających, 12 decyzji zmieniających, 3 w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu. Ponadto 11 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia. W 3 przypadkach w związku ze zmianą miejsca zamieszkania świadczeniobiorców w trakcie trwania okresu zasiłkowego, dokumentacja została przekazana do innych organów zgodnie z właściwością miejscową. W kontrolowanym okresie w 27 przypadkach o przyznanie zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wystąpili obywatele Ukrainy.

Do kontroli wytypowano losowo ogółem 26 spraw, w tym 25 w których zostały wydane decyzje ostateczne, oraz 1 pozostawioną bez rozpatrzenia. W skontrolowanych sprawach zostało złożonych ogółem 29 wniosków. Wszystkie skontrolowane wnioski zostały złożone do właściwego organu, zgodnie z miejscem zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne. 14 wytypowanych do kontroli spraw dotyczyło okresu zasiłkowego 2022/2023, a 12 okresu zasiłkowego 2023/2024. W kontrolowanym okresie nie odnotowano przypadków zgonu wnioskodawcy¹³. Postępowania w sprawach o przyznanie zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wszczynano na wniosek osoby uprawnionej, zgodnie z art. 4 ust. 2 u.ś.r. Wnioski zawierały informacje określone w art. 23 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, zostały opatrzone: pieczęcią z datą wpływu, liczbą dziennika, numerem sprawy, oraz parafą osoby przyjmującej. Skontrolowane wnioski zostały wypełnione prawidłowo, a skreślenia i poprawki były parafowane przez wnioskodawców. We wszystkich sprawach prowadzone były metryki. Dołączone do wniosków oświadczenia zawierały pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, zostały podpisane i opatrzone datą przez osobę składającą

¹² Ustalono na podstawie oświadczenia dyrektora GOPS z xxx

¹³ Pisemne oświadczenie dyrektora GOPS z xxx

oświadczenie. W przypadku zmiany sytuacji rodzinnej wnioskodawcy, w aktach spraw znajdowały się dokumenty potwierdzające tę zmianę.

Skontrolowano 3 sprawy, w których o przyznanie zasiłku rodzinnego oraz dodatków wnioskowali obywatele Ukrainy przebywający na terenie RP w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju. 2¹⁴ wnioski dotyczyły okresu zasiłkowego 2023/2024, a 1¹⁵ okresu zasiłkowego 2022/2023. Do wniosków zostały dołączone dokumenty potwierdzające nadanie nr PESEL ze statusem UKR dla wnioskodawcy oraz członków rodziny. Ponadto do 1¹⁶ wniosku zostało dołączone postanowienie Sądu Rejonowego¹⁷ o ustanowieniu opieki tymczasowej dla małoletniego dziecka wykazanego w składzie rodziny. Przed wydaniem rozstrzygnięcia Organ wykonał weryfikacje w systemach informatycznych CBB, MF oraz ZUS, natomiast usługę Straży Granicznej wywołał tylko dla wnioskodawców. W 2 sprawach dokonał również weryfikacji danych osobowych w systemach PESEL. W 2¹⁸ sprawach Organ przyznał zasiłek rodzinny wraz z dodatkami od miesiąca, w którym został złożony wniosek do 4 marca 2024 r. tj. do końca okresu legalnego pobytu obywateli Ukrainy na terenie RP. Przy czym w jednym przypadku¹⁹ na wniosek świadczeniobiorcy dokumentacja sprawy wraz ze wskazaniem ostatniej wypłaty zasiłku wraz z dodatkami, została przekazana do organu właściwego zgodnie ze wskazanym aktualnym miejscem zamieszkania. W sprawie z okresu zasiłkowego 2022/2023 zasiłek rodzinny wraz z dodatkami został przyznany od miesiąca złożenia wniosku do końca okresu zasiłkowego. Wnioskowane zasiłki wraz z dodatkami zostały przyznane na prawidłowe okresy oraz w prawidłowych kwotach. W 2 sprawach, w których zasiłki zostały przyznane do 4 marca 2024 r., w trakcie trwania kontroli Organ dokonał weryfikacji wnioskodawców oraz członków rodziny w systemach Straży Granicznej i wszczął postępowania w celu przedłużenia prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do dnia legalnego pobytu w RP tj. do 30 czerwca 2024 r., o czym powiadomił beneficjentów stosownym pismem.

Ogółem, w skontrolowanych postępowaniach jednostka przyznała zasiłek rodzinny wraz z dodatkami w 23 przypadkach, w tym w 5 przypadkach z zastosowaniem art. 5 ust. 3a u.s.r., odmówiła w 2 przypadkach oraz w 1 przypadku pozostawiła wniosek bez rozpatrzenia z uwagi na niezastosowanie się wnioskodawcy do wezwania do uzupełnienia wniosku w wyznaczonym terminie, o czym poinformowano wnioskodawcę stosownym pismem. Przed wydaniem

¹⁴ Wnioski nr: xxx z xxx, xxx z xxx

¹⁵ Wniosek nr xxx z xxx

¹⁶ Wniosek nr xxx

¹⁷ Sygn. akt xxx

¹⁸ Sprawa nr xxx z xxx, xxx z xxx

¹⁹ Sprawa nr xxx

rozstrzygnięcia, Organ każdorazowo dokonywał weryfikacji w systemach MF, ZUS oraz CBB. W skontrolowanych sprawach (z wyłączeniem wniosków dotyczących obywateli Ukrainy) Organ nie dokonał weryfikacji w systemach PESEL danych osobowych i pokrewieństwa osób wchodzących w skład rodziny wnioskodawcy. W 19 sprawach Organ nie zweryfikował w systemach MEN faktu uczęszczania dziecka do szkoły. Art. 23b Ustawy nakłada na Organ właściwy obowiązek samodzielnego pozyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną informacji niezbędnych do przyznania wnioskowanych zasiłków wraz z dodatkami. Zatem zasadnym jest, aby przyznając dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, dokonać stosownej weryfikacji w systemie MEN. W 1²⁰ sprawie Organ nie dokonał weryfikacji w Centralnej Aplikacji Rynku Pracy, czy wnioskodawca pobiera zasiłek dla bezrobotnych, pomimo, że w sprawie znajdowało się oświadczenie, że wnioskodawca jest zarejestrowany w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna. W 2 sprawach, w których Organ przyznał dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka, przesłanka uprawniająca do przyznania dodatku nie została prawidłowo udokumentowana tj. w 1²¹ przypadku Organ oparł się jedynie na załączonym oświadczeniu wnioskodawcy i nie potwierdził w systemach PESEL faktu zgonu drugiego rodzica dziecka, w drugim²² przypadku w aktach nie było żadnego dokumentu potwierdzającego uprawnienie do ww. dodatku. Zgodnie z treścią art. 11a ust. 1 u.s.r. przyznając dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka zaistnienie przesłanki uprawniającej do przyznania powyższego dodatku powinno zostać udokumentowane. Ponadto w 4²³ sprawach nie dokonano weryfikacji orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie EKSMON.

We wszystkich przypadkach, sprawy rozpatrywano terminowo zgodnie z art. 26 ust. 3-4a Ustawy. GOPS ustalał dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie na podstawie dokumentów dotyczących właściwego roku bazowego pozyskanych z dostępnych systemów informatycznych oraz dołączonych do wniosków dokumentów dotyczących utraty lub uzyskania dochodu w roku kolejnym. W 4²⁴ przypadkach kryterium dochodowe stanowiła kwota 764 zł na osobę w rodzinie, gdyż członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, w pozostałych przypadkach była to kwota 674 zł. W aktach

²⁰ Sprawa nr xxx

²¹ Sprawa nr xxx

²² Sprawa nr xxx

²³ Sprawa nr xxx, xxx, xxx, xxx

²⁴ Sprawy oznaczone nr: xxx, xxx, xxx, xxx

spraw znajdowały się orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności które zachowywały ważność w kontrolowanych okresie.

W 12 przypadkach Organ prawidłowo ustalił dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie, uprawnienia i okres przysługiwania wnioskowanych zasiłków rodzinnych i dodatków.

W 6²⁵ przypadkach dochód przypadający na osobę w rodzinie został błędnie wyliczony jednak nie miało to wpływu na prawidłowość przyznanych zasiłków oraz dodatków. W tych sprawach zasiłki wraz z dodatkami zostały przyznane w pełnej wysokości. Należy jednak zwrócić uwagę, że m.in.: w 1²⁶ z ww. spraw Organ nie uwzględnił dochodu utraconego, w 1²⁷ sprawie nie uwzględnił dochodu utraconego i uzyskanego, nie zweryfikował danych dotyczących dochodu wnioskodawcy w roku bazowym oraz nie pozyskał od wnioskodawcy dokumentów niezbędnych do ustalenia dochodu uzyskanego i utraconego, w 1²⁸ sprawie nie doliczył do dochodu kwoty alimentów uzyskanych w roku bazowym.

W 1²⁹ sprawie, w której Organ przyznał zasiłki rodzinne wraz z dodatkami z zastosowaniem art. 5 ust. 3a Ustawy, kwota przekroczenia kryterium dochodowego została obliczona prawidłowo jednak świadczenia zostały przyznane na nieprawidłowy okres oraz w nieprawidłowej kwocie. Organ przyznał łączną kwotę zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami w wysokości „287,65 zł od 01.11.2022 do 31.08.2023 i od 01.09.2023 do 30.10.2023 r.”. Prawidłowo należało przyznać łączną kwotę zasiłków w kwocie 291 zł od 1 listopada 2022 r. do 30 czerwca 2023 r. i od 1 września do 31 października 2023 r., oraz w kwocie 279,50 zł od 1 czerwca 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. W tym przypadku Organ bezpodstawnie przyznał dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na dziecko w wieku 3 lat, o który to dodatek rodzic nie wnioskował. Zatem dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100 zł jest świadczeniem nienależnie przyznanym, stanowi nadmienie pobraną dotację i podlega zwrotowi na konto Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

W kolejnych 3³⁰ nw. sprawach, w których zostały przyznane wnioskowane zasiłki wraz z dodatkami z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, Organ nieprawidłowo wyliczył dochód przypadający na osobę w rodzinie, co skutkowało przyznaniem zasiłków wraz z dodatkami w nieprawidłowych kwotach.

²⁵ Sprawa oznaczona nr xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx

²⁶ Sprawa oznaczona nr xxx

²⁷ Sprawa oznaczona nr xxx

²⁸ Sprawa nr xxx

²⁹ Sprawa oznaczona nr xxx

³⁰ Sprawy oznaczone nr xxx, xxx, xxx

1. W 1³¹ sprawie nie została odliczona od dochodu składka na ubezpieczenie zdrowotne, co wpłynęło na przekroczenie dochodu. Prawidłowo obliczony dochód na osobę w rodzinie uprawniał do przyznania wnioskowanych zasiłków wraz z dodatkami w pełnej kwocie. W trakcie trwania kontroli w siedzibie jednostki, po wskazaniu przez kontrolujących błędów w wyliczeniu dochodu, wydał decyzję zmieniającą³² i przyznał wnioskowane świadczenia w pełnych kwotach. W treści decyzji został zawarty zapis o treści „(...) wyrównanie należnych świadczeń nastąpi w najbliższym możliwym czasie.”
2. W 1³³ sprawie została odliczona od dochodu składka na ubezpieczenie zdrowotne w nieprawidłowej kwocie, wyższej niż wynikająca z załączonej weryfikacji w MF, co wpłynęło na przyznanie nieprawidłowej kwoty zasiłków wraz z dodatkami. Świadczenia zostały przyznane w kwocie 777,50 zł na okres od 1 listopada do 31 grudnia 2023 r. oraz w kwocie 377,50 zł na okres od 1 stycznia do 31 października 2024 r. Prawidłowo należało przyznać w kwocie 441,55 zł na okres od 1 listopada do 31 grudnia 2023 r. oraz w kwocie 41,55 zł na okres od 1 stycznia do 31 października 2024 r. Świadczenia wypłacone w okresie od 1 listopada 2023 r. do dnia kontroli tj. do 11 marca 2024 r. w łącznej kwocie 1343,80 zł są świadczeniami nienależnie przyznanym i wypłaconym, stanowiącymi nadmienie pobraną dotację i podlegającymi zwrotowi na konto Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.
3. W 1³⁴ sprawie został błędnie wyliczony dochód rodziny tj. nie został utracony dochód jednego rodzica w związku z uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego, w przypadku drugiego rodzica przy obliczeniu dochodu osiągniętego w roku bazowym nie zastosowano się do art.5 ust 4a u.ś.r. Dochód miesięczny w przeliczeniu na osobę w rodzinie Organ wyliczył na kwotę 735,33 zł natomiast prawidłowo obliczony dochód wyniósł 697,25 zł. Zatem miesięczny dochód rodziny został przekroczony o kwotę 139,50 zł. Ponadto dodatek z tytułu wychowywania dziecka podczas korzystania z urlopu wychowawczego został przyznany na nieprawidłowy okres tj. do 27 listopada 2022 r. podczas gdy prawidłowo należało przyznać świadczenie do 27 maja 2023 r. Powyższe skutkowało przyznaniem zasiłków z dodatkami w nieprawidłowych kwotach tj.: 674,00 zł od 1 do 30 listopada 2022 r. oraz w kwocie 314,00 zł od 1 grudnia 2022 r. do 31 października 2023 r. Prawidłowo należało przyznać zasiłki z dodatkami w kwocie 942,50 zł od 1 listopada 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r., w kwocie 890,90 zł od 1 do 31 maja 2023 r. oraz w kwocie 542,50 zł od

³¹ Sprawa oznaczona nr xxx

³² Decyzja oznaczona nr xxx z xxx

³³ Sprawa oznaczona nr xxx

³⁴ Sprawa oznaczona nr xxx

1 czerwca do 31 października 2023 r. Na podstawie tej decyzji Organ wypłacał przyznane zasiłki wraz z dodatkami do 31 marca 2023 r., gdyż w trakcie trwania okresu zasiłkowego uległa zmianie sytuacja rodzinna wnioskodawcy, w związku z czym został złożony nowy wniosek³⁵ z uwzględnieniem nowo narodzonego dziecka. Organ bezzasadnie uchylił³⁶ wcześniej wydaną decyzję. W tym przypadku również dochód rodziny został obliczony nieprawidłowo, gdyż do dochodu nie została doliczona niewykorzystana ulga na dzieci. Powyższe nie miało wpływu na prawidłowość ustaleń, gdyż rodzina nie przekroczyła kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczeń w pełnych kwotach. Zasiłki rodzinne wraz z wnioskowanymi dodatkami zostały przyznane na wszystkie dzieci, w tym również dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. W sytuacji urodzenia kolejnego dziecka w rodzinie i złożenia nowego wniosku o przyznanie zasiłków na wszystkie dzieci, Organ winien zmienić wcześniejszą decyzję z uwzględnieniem zmian w sytuacji rodzinnej i dochodowej, zamiast uchylić już istniejącą decyzję i przyznawać świadczenia na nowo. Ponadto dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego był wypłacany w okresie od 1 listopada 2022 r. do 31 marca 2023 r. w kwotach obliczonych zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”. Jednorazowy dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje raz w roku i wynosi 100 zł na dziecko, zatem w przypadku kontynuacji wypłaty świadczeń w pełnej wysokości, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego powinien zostać przyznany w wysokości różnicy pomiędzy kwotą należną a wypłaconą. Zasiłki rodzinne oraz wnioskowane dodatki, z wyłączeniem dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, nową decyzją zostały przyznane w pełnych kwotach z uwagi na zmianę sytuacji dochodowej od 1 kwietnia 2023 r. do końca okresu zasiłkowego, natomiast dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego został przyznany od 1 marca do 27 maja 2023 r. w pełnej wysokości również za miesiąc maj, co jest niezgodne z art. 10 ust. 3 u.ś.r. Analiza wypłat wykazała, że przedmiotowy dodatek należny za maj 2023 r. został wypłacony w prawidłowej kwocie 348,40 zł, obliczonej zgodnie z powyższym przepisem. Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem podczas korzystania z urlopu wychowawczego nie został przyznany za okres od 28 listopada 2022 r. do 28 lutego 2023 r., co było niezgodne ze złożonym wnioskiem. Natomiast zasiłki rodzinne wraz z dodatkami przyznane pierwszą decyzją na 4 dzieci należało przyznać i wypłacić w pełnej kwocie począwszy od miesiąca w którym został złożony wniosek.

³⁵ Wniosek oznaczony nr xxx z xxx

³⁶ Decyzja uchylająca nr xxx z xxx

W 1³⁷ sprawie, w której zostały przyznane zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w pełnej wysokości również błędnie został obliczony dochód rodziny. Organ wyliczył dochód przypadający na osobę w rodzinie na kwotę 251,12 zł, natomiast prawidłowo obliczony dochód wyniósł 604,33 zł. Ponadto w tej sprawie Organ nieprawidłowo przyznał dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na dwoje dzieci na 2 miesiące (wrzesień i październik 2024 r.), gdyż przyznał dodatek określony w art. 15 ust. 1 pkt 1 u.ś.r. tj. w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości w której znajduje się siedziba szkoły oraz na 8 miesięcy (od 1 listopada 2023 r. do 30 czerwca 2024 r.) dodatek określony w art. 15 ust. 2 pkt 2 u.ś.r. tj. w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła, podczas gdy rodzic wnioskował o przyznanie dodatku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła, tj. art. 15 ust. 1 pkt 2 Ustawy na dwoje dzieci na cały okres zasiłkowy. Prawidłowo należało przyznać dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła na dwoje dzieci na 10 miesięcy.

W 2³⁸ sprawach Organ odmówił przyznania wnioskowanych zasiłków wraz z dodatkami z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego o kwotę wyższą niż uprawniająca do przyznania zasiłków z zastosowaniem art. 5 ust. 3a u.ś.r., przy czym w 1³⁹ sprawie nieprawidłowo został obliczony miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, gdyż Organ odliczył od dochodu dwukrotną kwotę podatku wspólnie rozliczających się małżonków oraz nie uwzględnił kwoty dochodu utraconego. Na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów (weryfikacje w systemach MF i ZUS, brak dokumentów dotyczących utraty dochodów), zespół kontrolujący nie jest w stanie stwierdzić, czy w tym przypadku Organ wydał prawidłowe rozstrzygnięcie.

W 2 przypadkach w trakcie trwania okresu zasiłkowego beneficjenci wystąpili o przyznanie: dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - w jednej sprawie⁴⁰ oraz o przyznanie zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami na kolejne dziecko w rodzinie w drugiej sprawie⁴¹. W tych sprawach Organ niezwłocznie przeliczył dochód rodziny i prawidłowo przyznał wnioskowane świadczenia w pełnych kwotach.

³⁷ Sprawa oznaczona nr xxx

³⁸ Sprawa oznaczona nr xxx, xxx

³⁹ Sprawa oznaczona nr xxx

⁴⁰ Sprawa oznaczona nr xxx

⁴¹ Sprawa oznaczona nr xxx

Zasiłek rodzinny oraz dodatki, które wypłacano w pełnych kwotach były przyznawane, w zależności od wieku dziecka, w kwotach zgodnych z obowiązującym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia z 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna.

W skontrolowanych sprawach przyznano zasiłek rodzinny na 17 dzieci w kwocie 95 zł, na 46 dzieci w kwocie 124 zł oraz na 1 dziecko w kwocie 135 zł. Z uwagi na przejście do kolejnej grupy wiekowej w okresie zasiłkowym jednostka kontrolowana przyznała zasiłek rodzinny zgodnie z § 1 ust. 4 lit. a-c Rozporządzenia, w kwocie 95 zł a następnie 124 zł na 2 dzieci oraz w kwocie 124 zł a następnie 135 zł na 1 dziecko. Ogółem Organ przyznał: 4 dodatki z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, 20 z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, 1 z tytułu urodzenia dziecka, 3 z tytułu samotnego wychowywania dziecka oraz 4 z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

W przypadku ustalenia prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego⁴² w dokumentacji znajdowały się zaświadczenia lub oświadczenia wnioskodawców o terminie i okresie, na jaki został udzielony urlop wychowawczy oraz o co najmniej sześciomiesięcznym okresie pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego, złożone na drukach ZSR-08 z klauzulą o treści „Jestem świadoma/y odpowiedzialności karnej o za złożenie fałszywego oświadczenia.” W 2 sprawach dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego został przyznany na pełny okres zasiłkowy, w 2⁴³ do końca urlopu wychowawczego przy czym w odniesieniu do jednego świadczeniobiorcy zostały wydane 2 obowiązujące po sobie decyzje dotyczące tego samego okresu zasiłkowego, przyznające ww. dodatek, z czego 1⁴⁴ przyznająca dodatek na nieprawidłowy okres.

W sytuacji ustalenia prawa do dodatku z tytułu urodzenia dziecka, w dokumentacji znajdowało się zaświadczenie określone w art. 9 ust. 6-8 u.ś.r. potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Przyznając dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w dokumentacji spraw znajdowały się obowiązujące w danym okresie zasiłkowym orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

⁴² Sprawy nr: xxx, xxx, xxx, xxx, xxx

⁴³ Sprawa nr xxx, xxx

⁴⁴ Decyzja nr xxx z xxx

Organ przyznał dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w 19 sprawach na 42 dzieci. Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania został przyznany w 10 sprawach na 12 dzieci, w tym w 2 przypadkach w związku z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła. Przyznając powyższy dodatek do zasiłku rodzinnego Organ uwzględniał jedynie zawarte we wniosku oświadczenie wnioskodawcy o uczęszczaniu dziecka do szkoły.

W 4 skontrolowanych sprawach w trakcie trwania okresu zasiłkowego wydano decyzje uchylające. W tych sprawach Organ nie zawiadomił strony o wszczęciu postępowania w sprawie uchylenia decyzji. W 2⁴⁵ przypadkach podstawą do uchylenia decyzji było przekroczenie kryterium dochodowego o kwotę wyższą, niż uprawniającą do przyznania świadczenia na podstawie art. 5 ust. 3a Ustawy. W 1⁴⁶ przypadku z uwagi na umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, Organ uchylił⁴⁷ decyzję przyznającą, w części dotyczącej świadczeń przyznanych na to dziecko. W 1⁴⁸ przypadku (opisanym w pkt 3 na stronie 8) w trakcie okresu zasiłkowego wnioskodawca złożył drugi wniosek w sprawie przyznania zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami na dzieci, na które wcześniejszą decyzją⁴⁹ zostały przyznane zasiłki wraz z dodatkami z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” oraz na kolejne dziecko w rodzinie. Organ uchylił decyzję przyznającą i wydał nową decyzję⁵⁰, w której przyznał wnioskowane zasiłki w pełnej kwocie, na wszystkie dzieci w rodzinie. O wszczęciu postępowania w sprawie uchylenia decyzji przyznającej zasiłki rodzinne z dodatkami Organ nie poinformował pisemnie wnioskodawcy natomiast w uzasadnieniu decyzji uchylającej zawarł zapis o treści „Ponadto wyraził Pan (...) zgodę na zmianę decyzji”. Należy jednak zauważyć, że decyzja nie została zmieniona lecz uchylona, ponadto w aktach spraw nie stwierdzono takiej zgody. W związku ze złożeniem drugiego wniosku oraz z uwagi na zmianę sytuacji rodzinnej i dochodowej rodziny należało zmienić wcześniejszą decyzję w taki sposób, aby przyznać wnioskowane zasiłki i dodatki w pełnych kwotach i na prawidłowy okres. Na nowo narodzone dziecko należało przyznać wnioskowane zasiłki w pełnych kwotach począwszy od 1 marca 2023 r. natomiast umorzyć postępowanie w sprawie przyznania zasiłków rodzinnych i dodatków na te dzieci, którym wcześniej zostały one przyznane na ten sam okres zasiłkowy.

⁴⁵ Sprawy oznaczone: xxx, xxx

⁴⁶ Sprawa oznaczona xxx

⁴⁷ Decyzja nr xxx z xxx

⁴⁸ Sprawa oznaczona xxx

⁴⁹ Decyzja nr xxx z xxx

⁵⁰ Decyzja nr xxx z xxx

W 1⁵¹ sprawie w trakcie trwania okresu zasiłkowego, świadczeniobiorca poinformował drogą mailową⁵² o podjęciu zatrudnienia od 1 lutego 2023 r., następnie dostarczył zaświadczenie o dochodzie uzyskanym w marcu 2023 r.⁵³ Organ niezwłocznie przeliczył dochody rodziny z uwzględnieniem dochodu uzyskanego i z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych, 12 kwietnia 2023 r. wydał decyzję uchylającą przyznane zasiłki wraz z dodatkami z datą wsteczną tj. od 31 marca 2023 r., co było działaniem nieprawidłowym. Prawidłowo należało uchylić decyzję przyznającą zasiłki rodzinne wraz z dodatkami z dniem wydania decyzji. W tym samym dniu tj. 12 kwietnia 2023 r. Organ wydał również decyzję⁵⁴ o nienależnie pobranych świadczeniach i ich zwrocie. Jednostka kontrolowana nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego Dz. U. z 2023, poz. 775 ze zm.⁵⁵, gdyż nie powiadomiła beneficjenta o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Organ nieprawidłowo ustalił okres nieprzysługiwania zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz kwoty świadczeń nienależnie pobranych podlegających zwrotowi⁵⁶. W decyzji orzekł, że nienależnie pobrane są zasiłki rodzinne wraz z dodatkiem z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, wypłacone za okres od 1 do 31 marca 2023 r. Prawidłowo za nienależnie pobrane świadczenie należało uznać tylko ww. dodatek do zasiłku rodzinnego wypłacony od 1 lutego do 31 marca 2023 r. z uwagi utratę prawa do tego dodatku z dniem podjęcia zatrudnienia przez świadczeniobiorcę tj. 1 lutego 2023 r., natomiast pozostałe zasiłki rodzinne należało uchylić od 1 kwietnia 2023 r. zgodnie z art. 24 ust. 7 Ustawy. Świadczeniobiorca dokonał zwrotu kwoty określonej w decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń.

Ogółem w skontrolowanych sprawach zostały wydane 34 decyzje administracyjne, w tym: 21 przyznających wnioskowane zasiłki wraz z dodatkami w pełnej wysokości, 5 przyznających zasiłki wraz z dodatkami z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, 4 decyzje uchylające, 2 decyzje odmowne oraz 2 o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń. Badane decyzje wydano zgodnie z wymogami art. 107 k.p.a. Skontrolowane decyzje zawierały: oznaczenie organu właściwego tj. Wójta Gminy Stare Babice, numer decyzji, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie,

⁵¹ Sprawa oznaczona xxx

⁵² Wiadomość z xxx

⁵³ Pismo z xxx oraz zaświadczenie o dochodzie uzyskanym w xxx 2023 r.

⁵⁴ Decyzja nr xxx z xxx

⁵⁵ Dalej k.p.a.

⁵⁶ Ustalona decyzją kwota do zwrotu w wysokości 648 zł.

uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. W podstawie prawnej nie wskazano numeru upoważnienia osoby uprawnionej do wydania decyzji. Decyzje zawierały pouczenie o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a k.p.a., ze wskazaniem tego artykułu. Decyzje przyznające zawierały w podstawie prawnej art. 32 ust. 1d Ustawy, stanowiący o ich natychmiastowej wykonalności oraz w orzeczeniu informację o terminie i sposobie wypłaty przyznanych zasiłków rodzinnych z dodatkami. W decyzjach przyznających zostało zawarte pouczenie o obowiązku wynikającym z art. 25 ust. 1 u.ś.r. W decyzjach przyznających świadczenia z zastosowaniem art. 5 ust. 3a Ustawy, zawarto sposób wyliczenia kryterium dochodowego oraz informację dotyczącą braku możliwości przysługiwania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami w pełnej wysokości. W sentencji wszystkich decyzji orzeczono o przysługujących pełnych kwotach zasiłków rodzinnych i dodatków. W związku z przekroczeniem kryterium dochodowego, wskazywano ustaloną do wypłaty łączną kwotę świadczeń.

Skontrolowane 4 decyzje uchylające zostały wydane na podstawie art. 155 k.p.a., przy czym w 1⁵⁷ przypadku przepis ten nie miał zastosowania, gdyż nie został złożony wniosek o uchylenie decyzji, lecz kolejny wniosek w sprawie przyznania zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami⁵⁸. Ogółem w 3⁵⁹ przypadkach Organ uchylił decyzję przyznającą świadczenia z datą wcześniejszą niż data wydania decyzji uchylającej. Takie działanie jest nieprawidłowe, gdyż datą uchylenia decyzji jest data jej wydania. Nie ma możliwości prawnych uchylenia decyzji ostatecznych przyznających zasiłki rodzinne wraz z dodatkami z mocą wsteczną (poza przypadkami dotyczącymi koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, które nie miały miejsca w skontrolowanych sprawach). Uchylenie decyzji powinno wywierać skutki prawne najwcześniej od momentu jej wydania, a nie od chwili zmiany sytuacji świadczeniobiorcy.

W skontrolowanych postępowaniach wydano 2 decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach i ich zwrocie. W obu przypadkach nie zawiadomiono strony o wszczęciu postępowania. Badane decyzje zostały wydane na podstawie przepisów art. 155 k.p.a., z art. 16, art. 24 oraz art. 32 ust. 1d u.ś.r., które to przepisy nie miały zastosowania w sprawie. W uzasadnieniu i pouczeniu przedmiotowych decyzji zawarto jednak stosowne przepisy art. 30 ust. 1 i 2 Ustawy, stanowiące o nienależnie pobranych świadczeniach. Strona

⁵⁷ Decyzja nr xxx z xxx

⁵⁸ Sprawa opisana na str. 8 w pkt 3

⁵⁹ Decyzje oznaczone: xxx, xxx, xxx

- w decyzjach w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu zawarto treść art. 30 ust. 7 i ust. 8 Ustawy, bez wskazania artykułu, którego dotyczy. Zasadnym jest, aby w sytuacji przytoczenia treści przepisu wskazywać jakiego artykułu i ustawy treść dotyczy.

Badane decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 i 2 k.p.a. W 2 sprawach nie odnotowano potwierdzenia odbioru decyzji⁶⁶ z uwagi na to, iż do dnia kontroli zwrotne potwierdzenie odbioru nie wpłynęło do Organu. Na przedmiotowych decyzjach widniał stempel z datą wysłania decyzji, podpisem uprawnionego pracownika oraz zaznaczeniem, że decyzja została wysłana za potwierdzeniem odbioru. Stwierdzono, że data wysłania powyższych decyzji była tożsama z datą ich wydania.

Analiza kart zrealizowanych świadczeń oraz list wypłat i przelewów bankowych wykazała, że przyznane świadczenia rodzinne wraz z dodatkami wypłacano terminowo, w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 26 ust. 1 Ustawy. W skontrolowanych sprawach świadczenia wypłacano w kwotach wynikających z decyzji administracyjnych (z wyłączeniem wypłaty w 1 sprawie w 1 miesiącu). W rozstrzygnięciu⁶⁷ decyzji wskazano nieprawidłową kwotę świadczenia przysługującego za niepełny miesiąc, przyznając świadczenie w pełnej wysokości, podczas, gdy kwotę dodatku przysługującego za niepełny miesiąc należało przyznać zgodnie z art. 10 ust. 3 Ustawy. Niemniej jednak analiza dokumentacji dotyczącej wypłaconych świadczeń w danym miesiącu potwierdziła wypłatę świadczenia w prawidłowej wysokości. Rozstrzygnięcie decyzji jest jednym z najważniejszych jej składników, zatem powinno być precyzyjne i jednoznaczne i zgodne z zawartym uzasadnieniem. Wypłaty świadczeń realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane we wnioskach konta bankowe. W przypadku konieczności wypłaty wyrównania świadczeń za miesiące wcześniejsze, wypłata następowała z wyrównaniem świadczeń.

Z pisemnego oświadczenia⁶⁸ Dyrektora GOPS w Starych Babicach wynika, że w okresie kontrolowanym nie prowadzono postępowania w sprawie marnotrawienia wypłacanych świadczeń rodzinnych lub wydatkowanych niezgodnie z przeznaczeniem.

Na 25 skontrolowanych spraw, w których zostały wydane decyzje administracyjne, Organ źle obliczył dochód rodziny w aż 44% spraw, natomiast przyznał świadczenia w nieprawidłowych kwotach w 20% spraw. Jednostka kontrolowana nie stosowała się do

⁶⁶ Decyzje oznaczone: xxx, xxx

⁶⁷ Dotyczy decyzji nr xxx i wypłaty dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w maju 2023 r.

⁶⁸ Oświadczenie Dyrektora GOPS z xxx

przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie obliczania dochodu, który jest podstawą ustalania prawa do świadczeń rodzinnych. Ponadto świadczenia przyznawane były niezgodnie ze złożonymi wnioskami, niewłaściwie ustalano wysokość zasiłków wraz z dodatkami w związku ze stosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, nie gromadzono dokumentacji niezbędnej do ustalenia, czy po uzyskaniu przez członka rodziny dochodu świadczenia nadal przysługiwały.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. W sprawach z wniosków złożonych przez obywateli Ukrainy przebywających na terenie RP w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju, nie dokonano weryfikacji legalnego pobytu w Polsce członków rodziny wnioskodawcy w systemie informatycznym Straży Granicznej.
2. W badanych sprawach nie dokonano weryfikacji: w systemach PESEL w 24 sprawach, w systemie MEN w 19 sprawach, w Centralnej Ewidencji Rynku Pracy w 1 sprawie oraz w zbiorach EKSMOoN w 4 sprawach.
3. W 2 sprawach, w których przyznano dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka nie udokumentowano faktu samotnego wychowywania dziecka, w tym w jednej sprawie nie zweryfikowano w zbiorach PESEL faktu zgonu drugiego rodzica dziecka.
4. W 11 sprawach nieprawidłowo obliczono dochód przypadający na osobę w rodzinie, z czego w 1 sprawie bezzasadnie odmówiono prawa do świadczenia podczas gdy należało przyznać z zastosowaniem art. 5 ust. 3a Ustawy.
5. W 4 sprawach zasiłki wraz z dodatkami z zastosowaniem art. 5 ust. 3a u.ś.r. przyznano w nieprawidłowych kwotach.
6. W 2 sprawach przyznano dodatki do zasiłku rodzinnego pomimo, iż rodzic nie wnioskował o te dodatki. W jednym przypadku był to dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, natomiast w drugim, dodatki z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły.
7. W 1 sprawie przyznano dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem podczas korzystania z urlopu wychowawczego na nieprawidłowy okres tj. nie przyznano dodatku na okres od 28 listopada 2022 r. do 28 lutego 2023 r.
8. W 1 sprawie bezzasadnie uchylono decyzję przyznającą zasiłki rodzinne wraz z dodatkami zamiast zmienić w zakresie wysokości przysługujących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz okresu przysługiwania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu

opieki nad dzieckiem podczas korzystania z urlopu wychowawczego decyzję już istniejącą i pozostającą w obiegu prawnym.

9. W 1 sprawie w okresie zasiłkowym 2022/2023 przyznano i wypłacono dodatek z tytułu rozpoczęcia roku w nadmiernej kwocie tj. w wysokości 141,66 zł na każde dziecko w rodzinie zamiast 100 zł na każde dziecko.
10. W 1 decyzji przyznano dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem podczas korzystania z urlopu wychowawczego w kwocie przysługującej za pełny miesiąc, zamiast w kwocie niepełnej, obliczonej zgodnie z art. 10 ust. 3 Ustawy, łącznie do ostatniego dnia przebywania na urlopie wychowawczym.
11. W 1 sprawie nie zgromadzono dokumentacji dotyczącej dochodu utraconego.
12. W 2 sprawach nie zawiadomiono strony o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami.
13. W 4 sprawach nie zawiadomiono strony o wszczęciu postępowania w sprawie uchylecia decyzji przyznającej świadczenia rodzinne.
14. W 1 sprawie nieprawidłowo ustalono okres nieprzysługiwania zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz kwoty świadczeń nienależnie pobranych podlegających zwrotowi.
15. W podstawie prawnej 31 decyzji administracyjnych przywołano błędny publikator Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r., w 1 decyzji przywołano błędny publikator Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r., oraz w 16 decyzjach przywołano błędny publikator ww. Rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r.
16. W 1 decyzji uchylającej przytoczono art. 155 K.p.a., niemający zastosowania w sprawie.
17. W 3 przypadkach uchylono decyzję przyznającą z datą wsteczną.
18. W rozstrzygnięciu 3 decyzji przyznających zasiłek rodzinny z dodatkami, nie zawarto zapisu o wyrównaniu wypłat świadczeń należnych za miesiące poprzednie.
19. W decyzjach odmownych przytoczono niemający zastosowania w sprawie: art. 155 k.p.a., art. 25 ust. 1 u.ś.r. oraz treść art. 30 ust. 8 Ustawy.
20. W decyzjach w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu zawarto treść art. 30 ust. 7 i ust. 8 Ustawy, bez wskazania artykułu, którego dotyczy.

21. Pobrano dotację w nadmiernej wysokości w kwocie 1568,80 zł (kwota 124,98 zł w 1⁶⁹ sprawie, 100 zł w drugiej⁷⁰ i 1343,80 zł w trzeciej⁷¹ sprawie) w związku z nieprawidłowym ustaleniem prawa do świadczeń.

Uwagi:

W decyzjach administracyjnych w podstawie prawnej nie wskazano numeru upoważnienia osoby uprawnionej do wydania decyzji.

Za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani xxxx xxxxxx jako Dyrektor GOPS w Starych Babicach oraz pracownicy realizujący zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, w okresie podlegającym kontroli.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią Dyrektor do podjęcia następujących działań:

1. W sprawach realizowanych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, dokonywania weryfikacji ciągłości uprawnień wynikających z art. 26 ust. 1 ww. ustawy w systemach Straży Granicznej.
2. Każdorazowo, przed wydaniem rozstrzygnięcia dokonywania w dostępnych systemach informatycznych niezbędnych weryfikacji, w tym w rejestrach PESEL, SIO MEN AC Rynek Pracy i EKSMOoN - stosownie do treści art. 23b ust.1 Ustawy.
3. Obligatoryjnego dokumentowania faktu samotnego wychowywania dziecka, w tym weryfikowania w zbiorach PESEL informacji dot. zgonu drugiego rodzica dziecka.
4. Przestrzegania zasad ustalana dochodu rodziny przypadającego na osobę w rodzinie, określonych w ustawie. Obliczania dochodów z większą starannością i uważnością z uwzględnieniem dochodów uzyskanych, utraconych oraz alimentów.
5. W 5⁷² sprawach podjęcia działań i przyznania zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w prawidłowych kwotach i na prawidłowy okres.
6. Przyznawania dodatków do zasiłku rodzinnego zgodnie ze złożonym wnioskiem, w myśl art. 23 ust. 1 Ustawy.

⁶⁹ Sprawa oznaczona xxx, xxx

⁷⁰ Sprawa oznaczona xxx

⁷¹ Sprawa oznaczona xxx

⁷² Sprawa oznaczona: xxx, xxx, xxx, xxx, xxx

7. Ustalania okresu przysługiwania prawa do dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, zgodnie z przepisami ustawy i w oparciu o dokumentację.
8. W przypadku zmiany sytuacji rodzinnej i materialnej, która mają wpływ na prawo do świadczeń przyznanych wcześniejszą decyzją, dokonywania zmiany decyzji w zakresie wysokości przysługujących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz okresu przysługiwania dodatków do zasiłku, zamiast uchylania decyzji w tym zakresie i wydawania kolejnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń.
9. W przypadku zmiany sytuacji rodzinnej i/lub dochodowej rodziny i przejścia z pełnych kwot świadczeń na przyznanie zasiłków rodzinnych i dodatków do tych zasiłków z zastosowaniem art 5 ust. 3a u.ś.r. prawidłowego przyznawania prawa do dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, zgodnie z art. 14 Ustawy.
10. Obligatoryjnego dokumentowania sytuacji dochodowej rodziny, w szczególności pozyskiwania dokumentacji dotyczącej dochodu utraconego.
11. Obligatoryjnego zawiadomiania strony o wszczęciu postępowania w sprawie uchylenia decyzji przyznającej świadczenia rodzinne oraz ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami.
12. W ⁷³ sprawie podjęcia działań i ustalenia prawidłowej kwoty nienależnie pobranych świadczeń podlegających zwrotowi.
13. W wydawanych decyzjach administracyjnych i:
 - w podstawie prawnej powoływania aktualnych i mających zastosowanie przepisów, na podstawie których wydano rozstrzygnięcie oraz ich aktualnych adresów publikacyjnych,
 - w decyzjach przyznających świadczenia z wyrównaniem za wcześniejsze miesiące zawierania zapisu o terminie wypłaty wyrównania,
 - niewskazywania w decyzjach uchylających okresu ich uchylania,
 - w decyzjach odmownych niewskazywania w podstawie prawnej: art. 155 k.p.a., art. 25 ust. 1 u.ś.r. oraz treść art. 30 ust. 8 Ustawy, niemających zastosowania w sprawie,
 - w pouczeniu decyzji wskazywania przepisu prawa, którego treść została przywołana.
14. Dokonania zwrotu na konto Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 1568,80 zł, z tytułu

⁷³ Sprawa oznaczona xxx

nienależnie wypłaconego zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego⁷⁴.
Dokonania zwrotu dotacji wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, zgodnie art. 169 ust.1 pkt 2 i ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm).

15. Zwiększenia nadzoru nad prawidłowością prowadzonych postępowań, w tym obliczeń w zakresie dochodów oraz w zakresie ustalania prawa do świadczeń.

Ponadto zwraca się uwagę na zasadność wskazywania w podstawie prawnej decyzji administracyjnych numeru upoważnienia osoby uprawnionej do wydania decyzji.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Iwona Mil-Wawrzynowicz
Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny i
Polityki Społecznej

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan xxxx xxxxxx

Wójt Gminy Stare Babice

⁷⁴ Dotyczy spraw oznaczonych: xxx, xxx, xxx, xxx